Місячний Економічний Моніторинг України

№1 (158), січень 2014 року

Резюме

Тема місяця: 2013 рік

Політика: Український та російський президенти досягнули домовленостей, відповідно до яких Росію пообіцяла купити українські Єврооблігації на суму 15 млрд дол. США, а російський Газпром погодився знизити ціну на газ до 268 дол. США за тис. кубометрів газу.

Реальний сектор: Промислове виробництво скоротилось на 4,7% дпр, оскільки внутрішній і зовнішній попит залишились слабкими.

Енергетичний сектор: Дешевший природний газ з Росії може знизити стимули для українських підприємств здійснювати інвестиції в проекти з енергоефекивності, які могли б підвищити конкурентоздатність компаній.

Приватизація: Відповідно до проекту Державного бюджету на 2014, в наступному році планується отримати 17 млрд грн від приватизації.

Сільське господарство: Кабінет Міністрів змінив правила аграрної торгівлі.

Зовнішній сектор: Дефіцит торгівлі товарами звузився до 1,4 млрд дол. США в листопаді з 1,4 млрд дол. США в жовтні, що відображало стабільно низький експорт та зменшення імпорту газу через проблеми з оплатою попередніх покупок в Росії.

Фіскальна політика: До кінця 2013 року так і не було ухвалено Закон про Державний бюджет на 2014 рік.

Соціальна політика: Зростання реального наявного доходу домогосподарств сповільнилось до 1,9% дпр в третьому кварталі 2013 року з 4,7% дпр в другому кварталі через повільніше зростання доходу з усіх джерел.

Ринок праці: Рівень безробіття (методологія МОП) скоротився до 6,2% від економічно активного населення у віці 15-70 років в третьому кварталі 2013 року, незважаючи на економічну рецесію.

Монетарна політика: Споживча інфляція була знову додатною на рівні 0,5% дпр в грудні проти падіння цін на 0,6% дпр у вересні.

Фінансові ринки: Обмінний курс залишався загалом стабільним у грудні, незважаючи на акції протесту.

Тема місяця: 2013 рік

ОГЛЯД 2013 РОКУ

У 2013 році реальний ВВП знизився через слабкий внутрішній та зовнішній попит. Зростання реального приватного кінцевого споживання було недостатнім для компенсації від'ємних внесків до зростання ВВП з боку реального нагромадження основного капіталу та чистого експорту. В кінці року економічна та політична невизначеність зросли. Уряд стикнувся із великим розривом ліквідності, що призвело до затримок у фінансуванні навіть заробітних плат та соціальних виплат. Протягом року уряд не запровадив жодних економічних реформ, що призвело до відсутності нової програми з МВФ. В кінці року Україна не підписала Угоду про асоціацію з ЄС та зсунулась ближче до сфери впливу Росії.

Політика

- Зупинився процес інтеграції України до Європейського Союзу (ЄС). У листопаді президент України Віктор Янукович відмовився підписати Угоду про асоціацію з ЄС, відклавши створення поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі з Європейським Союзом. Україна має намір продовжувати переговори з ЄС щодо Угоди, але їх перспективи залишаються невизначеними. У 2013 році Україні також не вдалося завершити виконання першого етапу Плану дій щодо візової лібералізації з ЄС.
- Україна почала сповзати у сферу впливу Росії. У грудні Україна отримала фінансову допомогу від Росії в обмін на рішення заморозити інтеграцію з ЄС. Зокрема, Росія знизила ціну природного газу для України та придбала українські Єврооблігації на суму 3 млрд дол. США. Умовою продовження допомоги у 2014 році є координація політики з Росією, яка добивається вступу України до Митного союзу Білорусі, Казахстану та Росії.
- Відмова підписати Угоду про асоціацію з ЄС викликала гостру політичну кризу в Україні. У листопаді та грудні по країні прокотилася хвиля демонстрацій та заворушень. Протести були найбільшими з часів "Помаранчевої революції" у 2004 році, оскільки учать у мітингах у Києві брали до 800 тис. осіб. Протестувальники, які вимагали відставки уряду та Президента України, зайняли Майдан Незалежності, центральну площу Києва, та частину київської мерії. Влада відмовилася йти на поступки протестувальникам, але переважно уникала використання жорсткої сили для припинення заворушень.
- Україна не досягла прогресу в переговорах з МВФ. Уряд та Національний банк продовжували обговорювати з МВФ економічну політику, яка могла б бути підтримана новою угодою «стенд-бай». Але переговори не дали результату через відсутність політичної волі для проведення реформ в Україні.

Реальний сектор

- Реальний ВВП знизився протягом перших дев'яти місяців 2013 року через нижче реальне нагромадження основного капіталу та менший реальний експорт. Зростання реального ВВП в четвертому кварталі було забезпечено збільшенням реальної валової доданої вартості в сільському господарстві завдяки рекордному врожаю зернових. В цілому, у 2013 році реальний ВВП знизився.
- Результати діяльності основних секторів економіки, за винятком сільського господарства, погіршились у 2013 році. Промислове виробництво скоротилось на 5,0% дпр за одинадцять місяців 2013 року, тоді як будівництво впало більш, ніж на 10% дпр. Вантажооборот також знизився.

Енергетика

- "Нафтогаз України" та російський "Газпром" підписали додаток до газової угоди 2009 року, в якому змінили коефіцієнт *k* формули ціни на газ так, щоб ціна на газ в першому кварталі 2014 року дорівнювала 268,5 дол. США за тисячу кубометрів газу.
- Україна прийняла Закон "Про засади функціонування ринку електричної енергії". Він передбачає лібералізацію оптового ринку електроенергії в Україні та *de jure* створює конкурентне середовище на ринку, що відповідає законодавству ЄС.
- Національна Комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, змінила правила експорту електроенергії. За новими правилами будь-який член оптового ринку електроенергії може брати участь в аукціонах електроенергії, якщо він має ліцензію постачати електроенергію за нерегульованим тарифом та підписані експортні контракти.
- Україна підписала угоди про розподіл продукції з Shell, Chevron та Exxon щодо видобутку сланцевого та традиційного газу. Отже, великі міжнародні компанії бачать перспективу своїх інвестицій в Україну, незважаючи на високі ризики. Водночас прибутковість цих проектів стала неоднозначною після досягнення угоди між Україною та Росією щодо зниження ціни на природний газ.

Сільське господарство

- У 2013 році врожайність зернових в Україні досягла рекордних позначок. Було зібрано понад 61,5 млн тон зерна завдяки сприятливим погодним умовам, а також використанню сучасних технологій, високопродуктивного насіння та агрохімікатів.
- За даними Міністерства аграрної політики врожайність зернових в цьому у 2013 році виросла на більше, ніж 25% до 40,3 ц/га. Експорт зерна у 2013-2014 маркетингових роках очікується на рівні 31,6 млн тон, що робить Україну другим найбільшим експортером зернових в світі (після США). Однак

прибутковість сільгоспвиробників у 2013 році була доволі низькою через низькі ціни як на внутрішньому, так і на світовому ринках.

- У 2013 році сільськогосподарських товаровиробників хвилювали переважно два питання: право володіння землею та право користування нею; а також спроба змінити спеціальну систему оподаткування в сільському господарстві. Зокрема, мораторій на продаж землі лишається чинним до січня 2016 року, тоді як після довгого обговорення спеціальна система оподаткування для сільського господарства була збережена.

Транспорт

- На початку 2013 року збанкрутував найбільший авіаперевізник України "Аеросвіт". В результаті близько 2 тисяч працівників втратили роботу, пасажиропотік в базовому аеропорті "Бориспіль" впав на 18% в січні та на 25% в лютому. Нові термінали в аеропорту "Бориспіль" стали збитковими і керівництво аеропорту вирішило заморозити термінал F. Більша частина колишніх маршрутів "Аеросвіту" та літаків зараз належать його найбільшому конкуренту Міжнародним Авіалініям України.
- Під час вільнюського саміту Східного партнерства Україна підписала з ЄС Угоду про спільний авіаційний простір. Відповідно до Угоди, з 2015 року українські авіакомпанії зможуть літати в будь-який аеропорт Європи, а європейські авіакомпанії зможуть без обмежень літати до України.
- У 2013 році набув чинності Закон "Про морські порти". В результаті морські порти України пройшли реорганізаію. Стратегічна власність (причали, акваторія, канали, інфраструктура загального користування) перейшла до Адміністрації морських портів та її філій в портах. Очікується, що така централізація допоможе покращити фінансування та залучити інвестиції.

Приватизація

- У 2013 році планувалося отримати 10,9 млрд грн від приватизації державних підприємств. Як і очікувалось, ФДМУ вдалось отримати лише 10,2% від цієї суми (1,107 млрд грн), що набагато менше від відповідного показника 2012 року (67,6% або 6,76 млрд грн). Основним джерелом отриманих коштів була приватизація 60,8% акцій енергогенеруючої компанії Донбасенерго (718,9 млн грн).

Зовнішній сектор

- В січні-листопаді дефіцит поточного рахунку розширився до 14,2 млрд дол. США. Експорт знизився на 8,7% дпр через низький попи та несприятливу цінову динаміку. Імпорт скоротився на 6,0% дпр , оскільки Нафтогаз знизив імпорт газ, тоді як внутрішній попит припинив зростати.

Фіскальна політика

- План доходів Державного бюджету був значно недовиконаний у 2013 році через економічне сповільнення, тоді як бюджетні показники на 2013 рік було ухвалено на основі припущення щодо зростання реального ВВП на 3,5%. В результаті у 2013 році уряд не зміг профінансувати свої зобов'язання вчасно та в повному обсязі. Капітальні видатки, ймовірно, будуть профінансовані лише на рівні близько 50% від річного плану.
- Відбулось зростання дефіциту Державного бюджету, який було передусім профінансовано за рахунок збільшення внутрішніх державних запозичень в 2013 році. Однак цього було недостатньо для фінансування всіх запланованих видатків.
- Уряд запровадив довгоочікуваний механізм контролю за трансфертним ціноутворенням. Передбачалось, що цей механізм сприятиме збільшенню надходжень до Державного бюджету. Проте, пільги для низки секторів, передбачені відповідним законом, нівелювали ймовірний позитивний ефект від запровадження цих змін.
- Впровадження податку на нерухомість було знову перенесено на 1 січня 2014 року.
- Внаслідок високої економічної та політичної невизначеності ухвалення Закону про Державний бюджет на 2014 рік не відбулося. Ухвалення документу перенесено на січень 2014 року.

Соціальна політика

- Дефіцит Пенсійного фонду виріс у 2013 році, але його було переважно профінансовано за рахунок трансферту з Державного бюджету. Зокрема, Фонд не отримав вже традиційні позики на покриття короткострокових розривів ліквідності з боку Державного казначейства через брак коштів на Єдиному казначейському рахунку. В результаті в кінці року мали місце певні затримки у виплаті пенсій.
- Зростання реального наявного доходу суттєво сповільнилось у 2013 році через нижчий приріс доходів з усіх компонентів.

Ринок праці

- Ринок праці залишився слабким у 2012 році.
- Підвищення мінімальної заробітної плати було основною причиною зростання середньої заробітної плати у 2013 році, приріс якої суттєво сповільнився через економічне сповільнення.

Монетарна політика, інфляція та обмінний курс

- ІСЦ впав на 0,3% в середньому у 2013 році частково через систематичну похибку в сторону заниження розрахунку інфляції. Досі стабільні ціни на сировинні товари, помірне зростання соціальних стандартів та певна прив'язка інфляційних очікувань стримували інфляцію кілька років поспіль.
- Ставки за депозитами залишались на високому рівні, а найбільші банки пропонували відсоткові ставки понад 20% річних в кінці року. Це дозволило банкам замінити зовнішнє фінансування, внутрішніми депозитами, що є стабільнішим джерелом фінансування. Однак це також утримувало вартість фінансування для компаній реального сектору на надмірно високому рівні (особливо зважаючи на зниження інфляції), зменшувало стимули для підприємств інвестувати власні кошти та зменшувало доходи банків від фінансового посередництва.
- Уряд утримував обмінний курс гривні практично фіксованим (хоча відбулось незначне знецінення гривні до 8,30 грн за дол. США), незважаючи на традиційний період тиску на обмінний курс та політичні заворушення, що почались в кінці листопада. Проте НБУ був змушений продовжити «тимчасові» адміністративні заходи на строк більше року, і відчутно посилити їх дію у вересні. Також на підтримку курсу було витрачено значну частину резервів, незважаючи на відчутне зниження попиту на готівкову іноземну валюту, ніж в 2012 року.

Державний борг

- Державний борг зріс у 2013 році на фоні недовиконання плану доходів і незначних надходжень від приватизації для фінансування запланованих видатків.
- Уряд двічі успішно розмістив єврооблігації протягом перших 4 місяців 2013 року завдяки сприятливій ситуації на міжнародному ринку капіталів та очікуванням щодо укладення угоди з МВФ. Однак після цього протягом решти місяців року уряд був позбавлений можливості для виходу на ринок для розміщення облігацій за прийнятними ставками дохідності через брак політичної волі для проведення реформ і економічний спад в Україні. Лише в грудні Міністерство фінансів здійснило прямий продаж дворічних Єврооблігацій Росії на суму 3 млрд дол. США, що відбулось завдяки домовленостям, досягнутих під час переговорів між Президентами України та Росії.
- Державний внутрішній борг збільшився за рахунок активного розміщення облігацій внутрішньої державної позики, номінованих як у національній, так і в іноземній валюті. Частка ОВДП, що знаходиться у власності НБУ зросла на 2,6 відсоткових пунктів до 59,4% від загальної суми ОВДП в обігу. Аналогічний показник для нерезидентів на кінець року становив 4,8%.
- У 2013 році відбулось зростання внутрішнього та зовнішнього державного боргу, номінованого в іноземній валюті, що збільшує вразливість державних фінансів до шоків обмінного курсу.
- Кабінет Міністрів ухвалив Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2013-2015 роки на заміну попереднього аналогічного документу на 2012-2014 роки. Згідно із Стратегією до 2015 року передбачається збільшення державного боргу по відношенню до ВВП до 31% та середньозваженого терміну погашення державного боргу на 5,4 років.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Україна сповзає до сфери впливу Росії

Росія. У грудні Росія погодилася знизити ціну на природний газ, що постачатиметься до України у першому кварталі 2014 року, приблизно на 30%. Росія також пообіцяла придбати українські Єврооблігації на 15 млрд дол. США, доходність яких становитиме 5% річних. Ці рішення були прийняті на основі домовленостей, досягнутих після серії переговорів між Президентом України Віктором Януковичем та його російським колегою Володимиром Путіним. Проте поки офіційно не повідомлялося, чи брала Україна які-небудь зобов'язання в обмін на поступки з боку Росії.

Вважається, що фінансова допомога є компенсацією за рішення України відмовитися від підписання Угоди про асоціацію (УА) з Європейським Союзом. Схоже, що це рішення покращило напружені стосунки між Україною та Росією. Раніше у 2013 році Росія заборонила імпорт деяких товарів з України, погрожувала поширити заборону на інші товари, а також вимагала від України сплатити штраф у сумі 7 млрд дол. США, звинувачуючи Нафтогаз в порушенні принципу «бери або плати», який міститься у контракті на імпорт газу. Метою тиску з боку Росії було запобігти підписанню Угоди про асоціацію з ЄС, а також добитися вступу України до Митного союзу Білорусі, Казахстану та Росії (МС). Проте поки Україна не взяла не себе публічно жодних зобов'язань щодо вступу до МС.

Як очікується, Росія продовжуватиме надавати допомогу Україні у 2014 році, якщо українська влада координуватиме свою політику з Росією, принаймні, у сфері зовнішньої політики. Через це УА з ЄС навряд чи буде підписано до наступних президентських виборів, які мають відбутися у 2015 році. Ймовірність вступу до МС є також низькою через сильний опір цій ідеї в Україні.

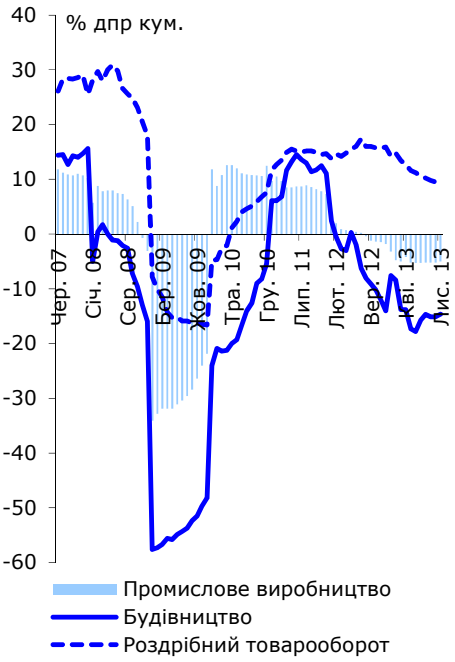
Політична криза. Гостра політична криза, яка почалася в листопаді після відмови України підписати Угоду про асоціацію (УА) з ЄС, продовжилася в грудні. Протягом місяця по всій країні відбувалися масові мітинги. Їх масштаб зменшився в кінці місяця, але залишився великим — кожної неділі у мітингах брали участь сотні тисяч людей. Протестувальники продовжували займати Майдан Незалежності, центральну площу Києва, а також частину київської мерії. Вони вимагали відставки уряду та Президента України, а також висловлювалися проти вступу України до Митного союзу Білорусі, Казахстану та Росії (МС). Ситуація виглядає патовою, тому що велика кількість протестувальників налаштовані продовжувати виступи, поки їх вимоги не будуть задоволені, а влада відмовляється йти на поступки. Влада також переважно уникає використання жорсткої сили для припинення заворушень, побоюючись санкцій з боку розвинених країн та подальшої ескалації конфлікту. Протести можуть тривати довго і у 2014 році, що підтримуватиме високий рівень невизначеності у політичній сфері. Протистояння може посилитися через те, що найбільш активні протестувальники систематично стають жертвами кримінальних нападів.

Реальний сектор: Промислове виробництво знижується надалі

Секторальні тенденції. Тенденції в промисловості суттєво не змінились в листопаді. Зокрема, промислове виробництво знизилось на 4,7% дпр, оскільки внутрішній і зовнішній попит залишились слабкими. Випуск в металургії впав на 11,8% дпр. Машинобудування скоротило виробництво на 17,2% дпр. Зокрема, виробництво вагонів і локомотивів впало на 45,7% дпр через різке падіння попиту з боку Росії. Водночас виробництво автомобілів зросло на 8,8% дпр, ймовірно, через збільшення торговельних обмежень. Оскільки Одеський нафтопереробний завод відновив свою діяльність в кінці вересня випуск в нафтопереробній промисловості зріс на 7,8% дпр.

Населення: 45,5 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 24%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 21%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Тенденції реального сектору

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

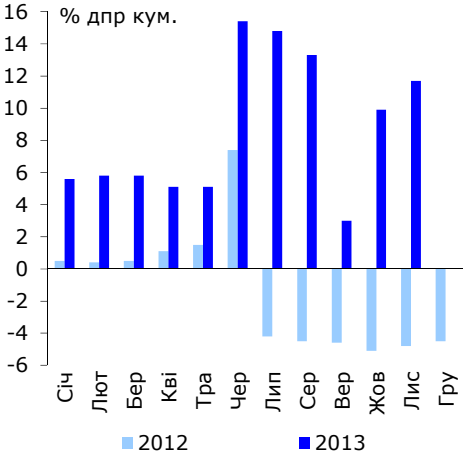
Хороший врожай стримав витрати для харчової промисловості і сприяв збільшенню переробки м'яса та молока, а також виробництву олії. Водночас різке падіння виробництва цукру (на 29% дпр) та зниження випуску кондитерських виробів (і шоколаду) на 10% дпр призвело до падіння харчової промисловості на 7,8% дпр.

В цілому за 11 місяців 2013 року сільськогосподарське виробництво зросло на 11,7% дпр завдяки рекордному врожаю зернових та високому врожаю інших рослинних культур. Тваринництво зросло на 4,5% дпр.

В січні-листопаді зростання роздрібного товарообороту сповільнилось до 9,2% дпр, ймовірно, через сповільнення зростання реального наявного доходу домогосподарств. Нижче виробництво вугілля (найбільший компонент залізничного вантажооборот) та нижчий транзит залізницею (частково через спрямування вантажів до власних портів Росією) призвели до падіння вантажообороту на 4,5% дпр.

В листопаді падіння будівництва сповільнилось до 10,3% дпр через ефект статистичної бази. Будівництво житла, як і раніше, зросло на 4,2% дпр, але становило менше 20% всіх виконаних будівельних робіт.

Сільськогосподарське виробництво

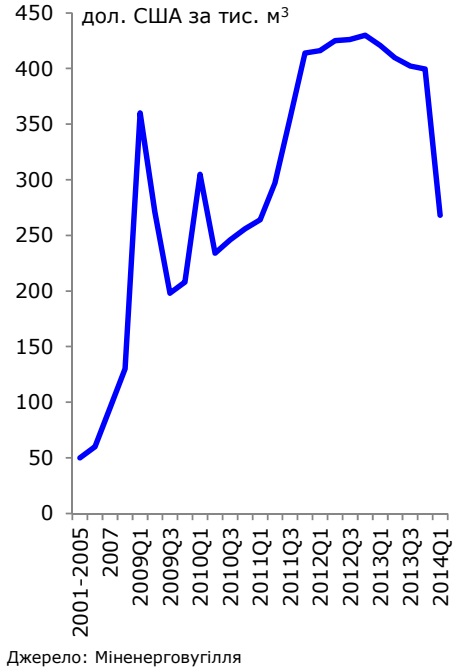

Джерело: Держстат

Енергетика: Україна отримує дешевший газ

Газові ціни. 17 грудня Нафтогаз України та російський Газпром підписали додаток до газової угоди 2009 року. Відповідно до нових домовленостей коефіцієнт *k* в формулі ціни газу встановлюється таким чином, щоб ціна газу в першому кварталі 2014 року становила 268,5 дол. США за тисячу кубометрів. Проте положення "бери або плати" контракту залишається незмінним, а коефіцієнт *k* потрібно переглядати щоквартально в додаткових перемовинах між Нафтогазом та Газпромом. Отже, передбачуваність майбутніх газових цін залишається під питанням. Крім того, можливі інші наслідки. Зокрема, нижча ціна на газ може зробити нещодавно розпочаті проекти з альтернативних джерел газу неприбутковими. В результаті диверсифікації енергетичних ресурсів не буде досягнуто. До того ж, дешевший газ також знижує стимули для українських підприємств здійснювати інвестиції в проекти з енергоефекивності, які могли б підвищити конкурентоспроможність компаній.

Ціна імпортного природного газу з Росії

Джерело: Міненерговугілля

Електроенергія. 10 грудня "Укренерго" провела перший аукціон з електроенергії за новою процедурою доступу до електромереж з метою експорту. Нові правила знизили вступний депозит в 12 разів та запровадили банківську гарантію в якості нового інструменту дотримання зобов'язань перед Укренерго. Ексклюзивним експортером до Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі та Білорусі залишився холдинг ДТЕК. Другим переможцем став Донбасенерго, який викупив потужності для експорту електроенергії в Молдову. Ще одним учасником аукціону було Укрінтеренерго.

Вугілля. В грудні металургійні та вугільні підприємства підписали меморандум, який зобов'язує металургійні підприємства купити 1 млн тон коксівного вугілля в державних вугільних шахт при виконанні трьох умов: поліпшення якості вугілля, прийнятна ціна вугілля та відсутність квот на імпорт коксівного вугілля. Меморандум підписали основні металургійні гравці "Метінвест", "ІСД", "АрселорМіттал Кривий Ріг", "Донецьксталь", "ЄВРАЗ-ДМЗ ім. Петровського" та "ІСТЕК".

Приватизація: Продовження приватизації енергетичного сектору

24 грудня Фонд державного майна України продав 75% акцій ПАТ «Волиньобленерго» за 462 млн грн. Ціна продажу лише на один крок в торгах перевищила стартову ціну (457 млн грн). Покупцем стало ТОВ «УКРІСТГАЗ», яке стало власником Харківської ТЕЦ-5 у 2012 році. Щоправда ФДМУ ще не повідомило, чи до кінця 20913

року до Державного бюджету надійшли кошти від приватизації Волиньобленерго.

Відповідно до проекту Державного бюджету на 2014 заплановано отримати 17 млрд грн від приватизації державних підприємств. Проте наразі невідомо які компанії буде виставлено на продаж для того, щоб отримати таку високу суму. Одним з таких підприємств може стати ВАТ «Одеський припортовий завод».

Сільське господарство: Правила аграрної торгівлі були змінені

У грудні Кабінет Міністрів розширив перелік товарів, ввезення яких на митну територію України та/або переміщення нею здійснюється за умови обов'язкового надання митниці гарантування сплати митного платежу. Зокрема, до переліку цих товарів було додано 27 позицій, які включили корми для тварин, отрутохімікати та добрива, сільськогосподарськими машинами та тракторами. Це означає посилення митного контролю, а документ (постанова № 879) містить певні нові регламенти.

Крім того, уряд виключив м'ясо та сало з переліку товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню чи квотуванню в 2014 році. Попередньо ліцензування імпорту свіжого, охолодженого або мороженого м'яса та їстівних субпродуктів домашньої птиці, а також сала, свинячого жиру та жиру домашньої птиці було введено в квітні 2011 року. Такі зміни стимулюватимуть торгівлю відповідною продукцією.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку впав до 1,1 млрд дол. США

Дефіцит поточного рахунку скоротився до 1,1 млрд дол. США в листопаді порівняно з 2,0 млрд дол. США в жовтні. Дефіцит торгівлі товарами звузився до 1,4 млрд дол. США в листопаді з 1,4 млрд дол. США в жовтні, що відображало стабільно низький експорт та зменшення імпорту газу через проблеми з оплатою попередніх покупок в Росії.

Експорт товарів в листопаді впав на 6,5% дпр. Фізичні обсяги експорту сільськогосподарських товарів зростали, але зміна структури експорту на користь кукурудзи, що продається за нижчою ціною, призвели до падіння вартості експорту на 2,5% дпр. Експорт інших товарів відчутно не змінився порівняно з попередніми місяцями за винятком експорту продукції машинобудування, що продовжував скорочуватись через зменшення поставок в Росію.

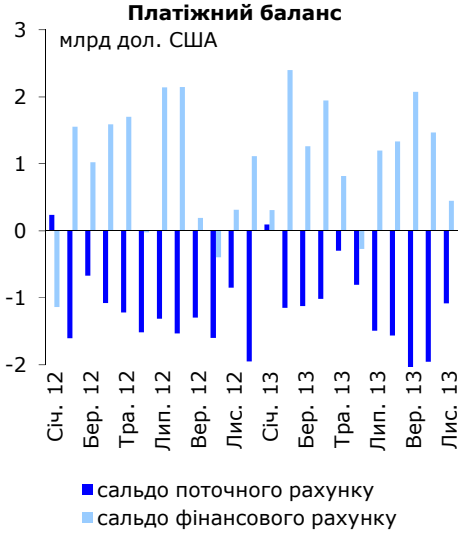
Імпорт товарів впав на 0,95 млрд дол. США до 7 млрд дол. США порівняно з попереднім місяцем. Імпорт мінеральних товарів скоротився на 13% дпр до 1,8 млрд дол. США. Імпорт продовольчих товарів зріс до найвищого рівня за сім місяців, а імпорт інших товарів був на 0,8% нижчий, ніж рік тому.

Профіцит рахунків фінансових операцій та операцій з капіталом впав до 0,4 млрд дол. США в листопаді. Надходження ПІІ зросли до 0,45 млрд дол. США, але відтік портфельних інвестицій зріс і ПІІ закордон також зросли. Уряд прозвітував про надходження 0,8 млрд дол. США від нерезидентів, що купували ОВДП (повернення кредиту МВФ враховується як фінансування зведеного рахунку платіжного балансу). Чистий відтік боргового капіталу з приватного сектору становив 0,1 млрд дол. США, оскільки компанії переважно були здатні рефінансувати виплати боргу, хоча частково через короткострокові позички. Виплати за торговими кредитами та інші потоки становили 0,5 млрд дол. США, оскільки Нафтогаз почав хоча б частково платити за імпортний газ і зменшив імпорт. Значне зростання готівкової іноземної валюти поза банками (на 0,8 млрд дол. США), компенсувалось зменшенням депозитів резидентів закордоном.

Фіскальна політика: 2014 рік розпочато без ухваленого Закону про Державний бюджет

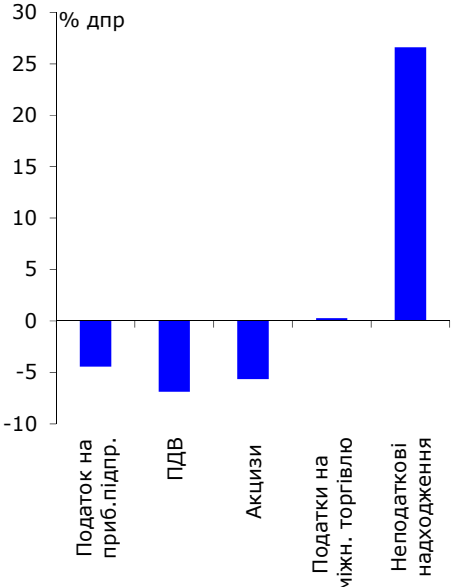
Закон про Державний бюджет на 2014 рік. 18 грудня, Кабінет Міністрів нарешті подав Проект Закону про Державний

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Зростання доходів Державного бюджету у січні-листопаді 2013 року

Джерело: звіти Державного казначейства

бюджет на 2014 рік до Верховної Ради. Основні показники бюджету ґрунтуються на оптимістичному прогнозі зростання реального ВВП на 3,0% та більш реалістичному прогнозі інфляції (ІСЦ) на рівні 4,3%. Тим не менш, інформацію щодо обмінного курсу та ціни на природний газ на 2014 рік офіційно не оприлюднено. Дефіцит Державного бюджету передбачено на рівні 59,5 млрд грн (або 3,6 % ВВП), який буде профінансовано, в основному, за рахунок внутрішніх запозичень. Однак план зовнішніх запозичень (43,2 млрд грн) є нижчим, ніж сума, обіцяна Росією (12 млрд дол. США). Підсумовуючи, Проект не передбачає проведення фіскальної консолідації, тоді як ризики щодо фіскальної стійкості зростають. Ухвалення документу було відкладено до січня 2014 року.

Податкові зміни. Парламент схвалив зміни до Податкового кодексу, які набули чинності з січня 2014 року. Зокрема, ставку ППП зменшено до 18%, тоді як раніше передбачалося її зниження до 16%. Ставка ПДВ залишилась незмінною (на рівні 20%), а її зниження до 17% було відкладено до 2015 року.

Виконання Державного бюджету. План доходів Державного бюджету на 2013 рік було суттєво недовиконано через економічне сповільнення. Зокрема, надходження від ППП були нижчі за планові через менший, ніж очікувалось, прибуток підприємств. Наслідком сповільненого зростання споживання на фоні неадекватного збільшення обсягів відшкодування ПДВ стало недовиконання плану доходів від ПДВ. Менші, ніж планувалося, податкові надходження були лише частково компенсовані збільшенням неподаткових надходжень, в основному, за рахунок доходів від трансферту прибутку НБУ до Державного бюджету.

Незважаючи на те, що уряд залучив значні фінансові ресурси на внутрішньому та зовнішньому ринках капіталу в грудні, він був неспроможний профінансувати всі свої зобов'язання своєчасно та в повному обсязі. Виконання річного плану капітальних видатків, ймовірно, не перевищить 60%.

Соціальна політика: Сповільнення темпів приросту доходу

Зростання реального наявного доходу домогосподарств сповільнилось до 1,9% дпр в третьому кварталі 2013 року з 4,7% дпр в другому кварталі через повільніше зростання доходу з усіх джерел.

В цілому, сукупний доход домогосподарств зріс на 2,9% дпр в номінальному вимірі. Доход від заробітної плати зріс лише на 3,1% дпр, ймовірно, через слабкий ринок праці і економічне сповільнення. Неформальні заробітні плати, найвірогідніше, зростали повільніше, ніж офіційні, які звітує Держстат. Фіскальні обмеження призвели до збільшення доходу від соціальної допомоги (включаючи пенсію) лише на 1,5% дпр.

Прибутки і змішані доходи зросли на 1,7% дпр через дві причини. Зокрема, прибутки було стримано сповільненням економічної активності, тоді як сільськогосподарське виробництво домашніх господарств ледь зросло в третьому кварталі (на 1-2% дпр).

Водночас покупка товарів і послуг зросла на 6,4% дпр, оскільки норма заощаджень скоротилась.

Ринок праці: Рівень безробіття дещо скоротився

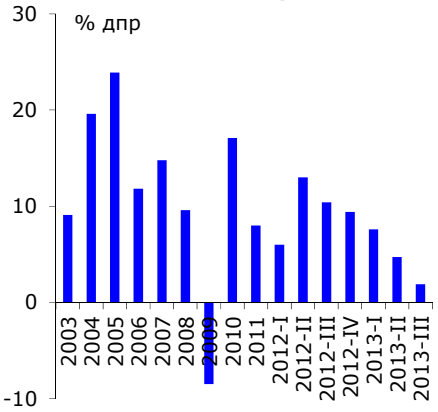
Рівень безробіття (методологія МОП) скоротився до 6,2% від економічно активного населення у віці 15-70 років в третьому кварталі 2013 року порівняно із 6,6% у відповідному кварталі 2012 року, незважаючи на економічну рецесію. Зокрема, кількість безробітних знизилась до 1,4 млн осіб. Безробіття знизилось переважно для чоловіків в містах, що дивно з огляду на падіння промислового виробництва. Можливими причинами такого зниження може бути або збільшення неформальної зайнятості та / або зайнятість відповідних осіб в сільському господарстві, що стрімко зросло у 2013 році.

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

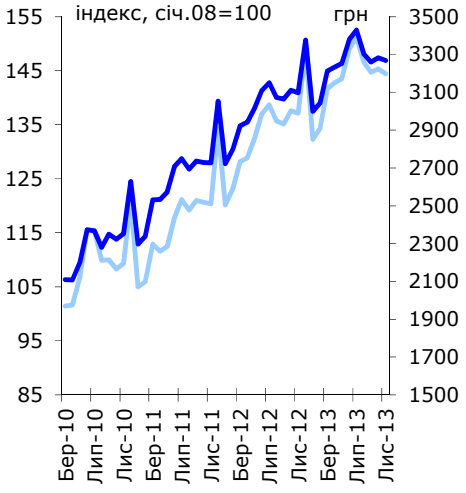
* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

Реальний наявний доход домогосподарств

Джерело: Держстат

Середня заробітна плата

Джерело: Держстат

Монетарна політика: Споживчі ціни зросли на 0,5% дпр в грудні

Споживча інфляція була знову додатною на рівні 0,5% дпр в грудні проти падіння цін на 0,6% дпр у вересні. Зростання цін на молоко, овочі та цукор (порівняно із суттєвим падінням у вересні), більш ніж компенсувало падіння цін на непереробоблене м'ясо. Інфляція цін на нехарчові товари практично не змінилась.

Варто зазначити, що суттєва систематична похибка в сторону заниження напевно лишається у розрахунках інфляції, хоча вона могла зменшитись за останні кілька місяців.

У вересні монетарні умови стали більш жорсткими: на міжбанківському ринку процентні ставки знову перевищили 10%. Ліквідність банків впала через інтервенції НБУ на валютному ринку та, напевно, у зв'язку із сповільненням зростання депозитів. Хоча, як звичайно, ліквідність зросла у завершальні тижні року, міжбанківські ставки залишились високими.

Фінансові ринки: Валютний курс залишався в цілому стабільним

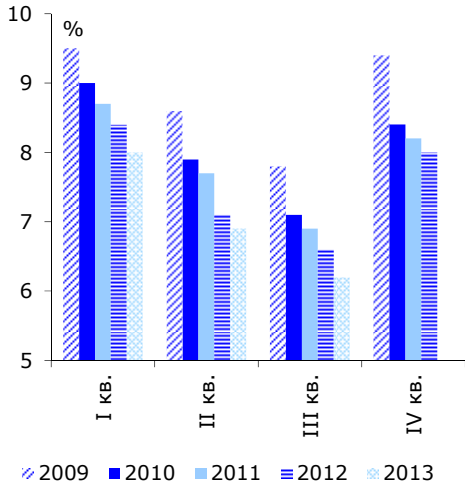
Обмінний курс. Обмінний курс залишався загалом стабільним у грудні, незважаючи на акції протесту. Зростання попиту на готівкову іноземну валюту було суттєвим, але географічно обмеженим і, ймовірно, меншим, ніж можна було очікувати. Однак обмінний курс ослабився з 8,20 грн за дол. США в середньому за листопад (щоденний курс закриття міжбанківського ринку за даними ICAP) до понад 8,30 грн за дол. США у середині грудня. В другій половині місяця обмінний курс підтримувала новина щодо інвестиції Росії в українські державні облігації на суму 15 млрд дол. США, включаючи негайну покупку єврооблігацій на 3 млрд дол. США.

Державний борг. У грудні уряд суттєво збільшив внутрішні запозичення, ймовірно, завдяки забезпеченню «дружнього попиту» на ОВДП з боку державних банків і нерезидентів (ймовірно, російських банків). Зокрема, Міністерство фінансів розмістило номіновані у гривні облігації державної внутрішньої позики на суму 7,7 млрд грн із середньозваженою доходністю 13,8%. Довгострокові облігації (семи- та п'ятирічні) склали 92,2% від загального обсягу розміщення. Також уряд розмістив 733 млн дол. США. Крім того, Міністерство фінансів розмістило державні внутрішні облігації з терміном погашення шість і вісім днів для покриття значних розривів ліквідності.

24 грудня уряд розмістив дворічні Єврооблігації на суму 3 млрд грн із доходністю 5% річних. Це перший крок в рамках домовленості, досягнутої між українським Президентом і його російським колегою. В цілому, як очікується, Росія має придбати Єврооблігації на загальну суму 15 млрд дол. США. Значні зовнішні запозичення в грудні допомогли урядові профінансувати першочергові зобов'язання наприкінці 2013 року.

За оперативними даними Державного казначейства в 2013 році державні запозичення (відповідно до загального фонду) зросли на 46,1% дпр до 150,5 млрд грн. Таке збільшення пояснюється потребою у фінансуванні запланованих видатків та виконанні боргових зобов`язань. Частка внутрішніх запозичень у загальному обсязі державних запозичень склала 68,1%. Водночас на початку 2013 року уряд двічі розмістив Єврооблігації на міжнародному ринку капіталів, а в грудні безпосередньо продав єврооблігації Росії. Загальний обсяг боргових платежів (на погашення та обслуговування державного боргу) зріс на 21,9% до 111,5 млрд. грн. В результаті у 2013 році державний борг збільшився, що знижує фіскальну стійкість України.

Рівень безробіття (МОП)

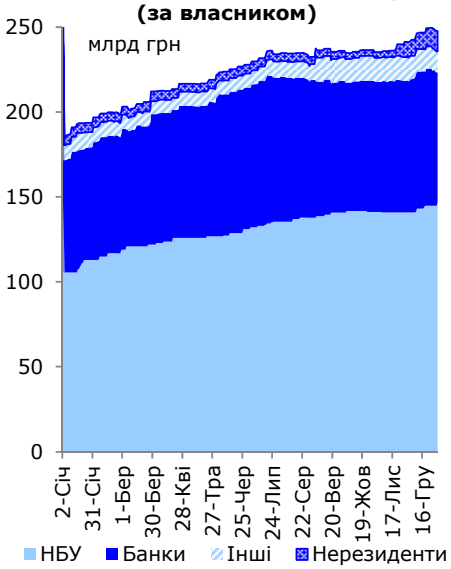
Джерело: Держстат

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

Джерело: Держстат, НБУ

ОВДП, які знаходяться в обігу (за власником)

Джерело: НБУ

Економічні Тенденції		I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	IV 12	I 13	Січ	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Гру.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	0,5	7,4	-4,6	-4,5	5,8	15,4	3,0	-3,2	-4,8	-5,0	-4,2	-5,2	-5,3	-5,3	-5,2	-5,2	-5,2	-5,0	...
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	0,9	0,4	-1,2	-1,8	-5,0	-5,3	-5,2	-7,6	-8,4	-13,8	-13,8	-17,3	-17,8	-15,7	-14,7	-15,1	-15,1	-14,6	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-2,7	-1,9	-9,1	-13,8	-13,8	-17,8	-15,1	5,6	5,8	5,8	5,1	5,1	15,4	14,8	13,3	3,0	9,9	11,7	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	14,2	16,0	16,0	15,9	13,4	11,2	9,8	14,2	14,8	13,4	12,7	11,6	11,2	10,6	10,2	9,8	9,5	9,2	...
Середня заробітна плата	грн.	2923	3109	3064	3195	3085	3289	3331	3000	3044	3212	3233	3253	3380	3429	3304	3261	3283	3268	...
ІСЦ	% дпр	1,9	-1,2	0,0	-0,2	-0,8	-0,1	-0,5	-0,2	-0,5	-0,8	-0,8	-0,4	-0,1	0,0	-0,4	-0,5	-0,1	0,2	0,5
ІВЦ	% дпр	6,5	4,5	0,3	0,3	0,2	-1,6	-0,9	1,5	-0,9	0,2	-1,0	1,9	-1,6	-1,6	-0,9	-0,9	0,8	-0,5	1,7
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	5,2	2,5	2,6	1,0	-2,1	-7,0	-6,5	-5,7	-1,2	-5,3	-3,9	-7,6	-8,3	-8,4	-8,6	-8,8	-9,0	-8,7	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	5,8	9,8	7,6	5,6	-4,7	-8,8	-5,6	-2,1	-3,6	-3,5	-3,6	-9,7	-11,5	-10,4	-9,8	-8,0	-7,1	-6,0	...
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-3,9	-9,5	-14,8	-20,5	-3,8	-6,8	-13,4	-0,5	-2,0	-3,8	-5,3	-5,9	-6,8	-8,8	-10,8	-13,4	-15,7	-17,7	...
Поточний рахунок, на кінець періоду*	млрд. дол. США	-2,0	-5,9	-10,0	-14,4	-2,9	-5,2	...	0,0	-1,5	-2,9	-4,0	-4,4	-5,2	-6,7	-8,2	-10,4	-12,3	-14,2	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7	23,2	21,6	24,7	24,7	24,7	25,2	24,5	23,2	22,7	21,7	21,6	20,6	18,8	20,4
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	4,3	6,6	5,8	6,4	9,9	13,4	14,8	9,5	11,6	9,9	12,8	14,2	13,4	13,5	13,6	14,8	17,3	20,9	...
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	15,5	15,7	19,6	20,8	16,2	15,4	15,3	16,5	15,9	16,1	15,3	15,6	15,3	15,7	15,0	15,2	15,6	17,0	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,02	8,05	8,09	8,11	8,11	8,11	8,11	8,10	8,11	8,11	8,11	8,12	8,12	8,11	8,10	8,13	8,14	8,15	8,14
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99
Обмінний курс, середній	євро	10,46	10,26	9,99	10,37	10,55	10,44	10,58	10,60	10,70	10,36	10,40	10,38	10,41	10,45	10,64	10,67	10,90	10,79	10,94

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: НБУ, попередні дані)
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1082,6	1302,1	1408,9
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,4	163,4	176,3
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,2	0,2
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2	7,3	-1,8
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0	17,5	-4,5
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1	28,2	1,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3	33,8	5,6
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9	-9,3	-14,8
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7	-5,6	-9,0
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7	6,6	6,6
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,9	36,0	37,4
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 10	II 10	III 10	IV 10	I 11	II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	II 13	III 13
ВВП	млрд. грн.	217,3	256,8	301,3	307,3	257,7	311,0	369,8	363,6	293,5	349,2	387,6	378,6	301,6	351,9	392,6
Реальний ВВП	% дпр	4,5	5,4	3,3	3,7	5,1	3,9	6,5	5,0	2,2	3,0	–1,3	–2,5	-1,1	-1,3	-1,3
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	0,2	6,8	7,8	12,8	13,2	14,2	16,1	18,5	8,6	15,7	14,0	6,9	4,5	7,4	6,7
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	3,8	-4,0	5,8	10,0	2,0	2,9	-9,4	-6,6	0,9	2,7	7,9	–1,3	2,1	-1,0	-3,0
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-5,7	-3,2	9,5	10,5	-1,8	3,7	9,7	12,0	12,3	16,2	–6,9	–7,5	4,0	-19,7	-7,1
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	0,4	13,2	2,0	0,9	19,4	4,9	0,3	-4,1	–8,2	–9	–4,9	–8,7	-6,8	-14,4	-7,8
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	-6,2	17,2	20,2	13,2	38,1	23,3	12,5	5,2	–2,3	9,9	4,2	4,0	-4,6	-19,1	-1,1
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	5,4	0,5	-3,2	0,9	4,9	1,3	16,7	38,1	0,4	11,3	-8,4	–3,9	3,2	20,9	-2,1
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	10,9	10,1	7,6	7,6	7,8	3,4	4,6	-2,9	–0,1	–0,1	-6,1	–7,2	-9,5	-9,2	-9,7
Будівництво (реальна)*	% дпр	-7,7	-5,8	9,6	3,9	1,7	10,9	0,1	2,0	–3,4	–0,2	-15,1	–12,2	-14,8	-20,9	-11,7
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	6,1	9,6	10,1	4,7	9,8	2,8	6,1	3,0	5,1	6,8	3,5	0,3	3,1	1,4	3,4
Транспорт (реальна)*	% дпр	1,3	1,8	3,0	0,1	10,2	7,9	5,7	11,1	3,7	3,8	–1,8	–1,5	-3,3	-2,2	1,4
Платіжний баланс																
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	0,0	0,5	-1,0	-2,5	-1,6	-1,7	-2,6	-4,4	-2,1	-3,8	-4,0	-4,9	-2,7	-2,0	-5,2
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-0,1	1,6	-2,6	-6,5	-4,9	-4,4	-5,6	-9,5	-5,6	-8,7	-8,3	-10,3	-7,2	-4,5	-10,7
Баланс товарів	млн. дол. США	-1236	-697	-2870	-3585	-3597	-2851	-4580	-5224	-3867	-5577	-5215	-5833	-3700	-2808	-6576
Баланс послуг	млн. дол. США	930	1115	1536	823	1262	1514	2007	1312	1299	1362	1975	1084	859	992	2029
Поточні трансферти	млн. дол. США	608	728	797	842	1039	878	988	803	683	805	777	711	548	604	495
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	923	1196	1470	2170	880	2422	2090	1623	1663	1091	2002	1871	832	1088	1166
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	-20	-18	135	197	149	113	42	207	-3	74	83	339	705	683	665
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	25,1	29,5	34,7	34,6	36,4	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7	23,2	21,6
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	8,00	7,91	7,90	7,96	7,95	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11	8,11	8,11	8,11
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,99	7,91	7,90	7,93	7,94	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99
Бюджет																
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	30,9	30,4	23,3	32,3	32,8	30,0	29,5	30,7	33,6	31,6	28,2	33,7	35,4	29,6	27,7
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,9	4,8	4,4	4,8	5,0	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,4	5,0	5,3	5,1	3,9
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,3	3,0	3,4	4,2	4,5	4,5	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2	6,2	3,5	3,4
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,8	9,8	8,5	9,9	7,6	12,9	9,6	9,6	10,8	10,3	8,6	10,0	9,7	9,1	9,1
Акцизні збори	% від ВВП	2,4	3,0	2,5	2,6	2,1	3,0	2,7	2,4	2,8	2,9	2,8	2,4	3,1	2,6	2,6
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	33,0	38,7	30,3	37,6	32,8	33,1	26,9	35,6	33,7	33,8	30,7	41,4	37,2	36,1	25,3
Поточні видатки	% від ВВП	32,4	37,4	26,6	32,8	31,5	30,8	23,9	30,1	31,8	31,3	27,7	37,4	35,9	34,2	22,5
Капітальні видатки	% від ВВП	0,6	1,4	3,7	4,8	1,3	2,4	3,0	5,5	1,9	2,4	2,9	4,0	1,3	1,9	2,8
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-2,0	-8,0	-7,5	-5,6	-0,3	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8	-1,9	-6,4	3,6
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,1	0,0	0,1	0,2	0,4	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0
Ринок праці																
Середня зарплата (реальна)	% дпр	3,3	8,7	12,3	11,4	11,1	5,5	7,7	10,8	14,7	16,5	13,3	12,9	9,9	9,3	8,1
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	3,7	11,8	11,0	14,7	7,8	1,9	7,3	7,7	6,0	13,0	10,4	9,4	7,6	4,7	…
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	9,0	8,5	8,1	8,1	8,7	8,2	7,8	7,9	8,4	7,8	7,4	7,9	8,0	7,5	…
Банківський сектор																
Грошовий агрегат М0	% дпр	5,4	9,9	17,4	16,5	15,7	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5	9,7	9,8	12,3
Грошовий агрегат М2	% дпр	6,9	13,2	21,6	23,1	25,5	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1	16,0	17,9	19,2
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	7,1	20,1	38,6	41,4	43,3	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3	19,1	26,5	33,4
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	22,8	21,5	17,7	16,9	19,7	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8	17,0	14,7	8,4
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	13,6	8,3	6,0	11,2	16,0	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7	8,6	7,4	10,2
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	-13,7	-10,5	-13,2	-8,3	-2,1	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3	-4,4	-0,4	0,8
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	-3,9	-2,8	0,6	-0,5	5,0	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6	-5,6	-2,7	-0,5
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	68,5	68,9	67,5	66,3	67,2	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8	55,9	55,7	55,1
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	17,3	15,0	13,0	15,0	13,1	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8	16,2	15,3	15,3
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	10,9	11,1	10,3	10,1	10,2	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8	9,4	9,7	9,6

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.